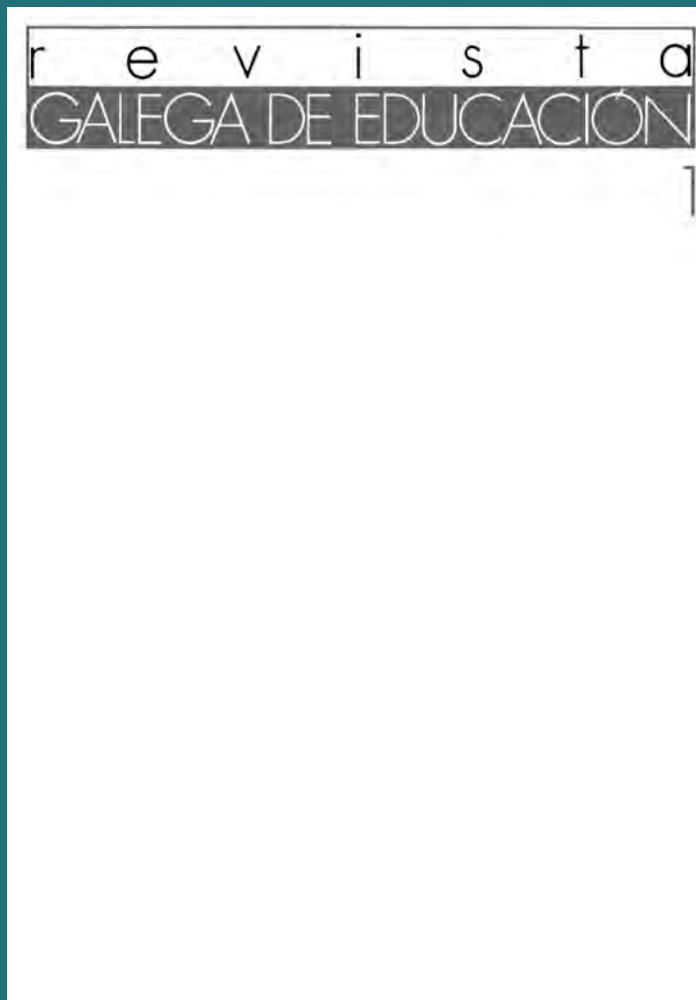

MEMORIA I

A *historia interna* da RGE non comezou, claro é, co seu número 1 de 1986. A miúdo, nas razóns para que algo apareza de novo hai antecedentes.

Os nosos primeiros están en *As Roladas-2*, que viviu entre 1978 e 1981. Os compañeiros e compañeiras que puxeron a andar *As Roladas*¹, que pertencían ao Movemento Cooperativo de Escola Popular Galega (MCEPG), o grupo de pedagogía Freinet en Galicia, apenas coñecían que houbera prensa de carácter pedagóxico no noso país antes do 36. En todo caso, eran lectores e lectoras de *Cuadernos de Pedagogía*, que botara a andar en 1975, como tamén o fixeron un pouco despois coas catalás *Perspectiva Escolar* (Rosa Sensat) e *Guix*, seguidas logo de *Colaboración*, unha revista promovida polo MCEP, en castelán e para toda España.

Nun contexto de reivindicación da galeguización educativa e baixo a influencia próxima das prácticas de escrita pedagóxica acentuadas no ámbito da corrente freinetiana, foi así como se sentiu a necesidade de impulsar unha revista, máis de práctica e de experiencias pedagóxicas que de *teoría* –con algunha inxenuidade, que todo hai que dicilo–. Un Consello de Redacción próximo; algo máis de 25.000 pts reunidas entre varias persoas, e outras 25.000 pts concedidas polo profesor Maure Rivas, na altura respresentante de Anaya –pronto sería un dos impulsores de Edicións Xerais de Galicia– a modo de anuncio de contraportada de Anaya no número 0; e, por fin, unha imprenta pontevedresa comprensiva e colaboradora, foron as mediacións para facer posible a edición do nº 0 de *As Roladas-2*. E influíron así mesmo os cerca de 300 subscritores que se reuniron nun tempo breve. O produto custaba para un subscritor máis ben pouco, e así comezamos.

Case todo era artesanal e todo pola causa. Puro voluntarismo e aprendizaxes a correr. A fins do 1979 editouse como número dobre o 5-6, e xa había nel mellor maquetación e correccións lingüísticas de parte dos textos a cargo do profesor Antonio Palacios.

Contra fins de 1980 a ASPG comezaba a editar *O Ensino*, unha revista que *tiña outro nivel*. Tratábase dun produto mellor elaborado. Había que esforzarse, logo, pero os folgos debilitábanse –redacción, escrita, control de subscritores, relacións coa imprenta, recollida de paquetes, envíos, entregas nas librarías do país, petición de propaganda...–. Aínda así, chegamos ao fermoso número 9 de *As Roladas* con intervención *gratis et amore* na maqueta e outros deseños por parte de Loquis,

¹ Editouse ata o nº 7 como *As Roladas-2*, respectando que xa houbera unha cabeceira *As Roladas* en 1920, pero pouco a pouco a revista foi coñecida como *As Roladas*, sen máis, e así apareceu nos números 8 e 9.

DUN PR

E CRÓNICA

dende Compostela. Coas *Letras Galegas* de 1981 e este número 9 -que ademais recuperaba por medio dunha fermosa separata e tradución ao galego, un texto de Vicente Risco dos pasados anos 50 sobre a vida dos nenos e nenas nas aldeas de Galicia- remataba a vida das novas *Roladas*.

Mais non era por derrota, así e todo. En 1980 arredor do ILG, con Antón Santamaría, e de *Avantar*, con Xosé Lastra e Agustín F. Paz, entre outros, comezaba a saír nalgúns domingos en *La Voz de Galicia* a páxina *Escola Galega*; matínaban na idea de crear unha revista para os ensinantes: outra? Ante isto, o MCEPG, xa nalgúns falas con varios colectivos pedagóxicos -e tamén con *Avantar*- reaccionou ofrecendo construír entre todos un Consello de Redacción novo para *As Roladas*, e así aconteceu no número 9, mais non abundaba.

Pechadas *As Roladas*, estas falas serviron para madurar un novo proxecto colectivo. E ademais, cun Director xornalista de prestixio e tamén profesor -Vitor Freixanes- e unha editorial -Edicións do Ruedo, da Coruña- impulsada por persoas vinculadas a *Esquerda Galega*. Nin con estas: a dura economía e a catividade editorial impoñían balados ao proxecto. Houbo que reintentalo, agora con Isaac Díaz Pardo e Edicións do Castro. A cousa ía adiante. Incorporábase Pedro de Llano como maquetista. A maqueta e os textos do nº 1 da *Revista Galega de Educación* tivémola nas mans, mais outra vez a economía se impuxo e houbo que parar (1983).

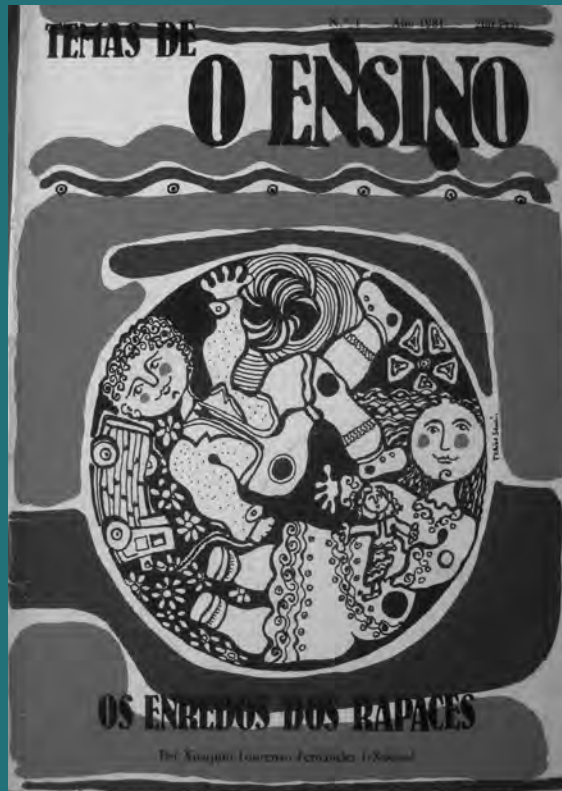
En 1983 poñíase a andar *Nova Escola Galega* en Compostela. Volvían os folgos. E recuperábase a idea, ao tempo que unha parte dos implicados sostiñan o suplemento "A Pizarra" no *Faro de Vigo*.

A importante contribución do grupo *Avantar* na preparación de libros de texto de galego en Edicións Xerais de Galicia foi a *prenda* coa que Xosé Lastra convenceu ao editor Luís Mariño para que Xerais correse co soporte infraestrutural para a edición da RGE, e desta foi. En Vigo había ademais un animoso equipo de redacción, Manolo Bragado -militante e ordenado-, Manolo Janeiro -autor do anagrama de *Nova Escola Galega* e da maqueta primeira da RGE-, Rafael Ojea -o pedagogo do Concello-, Miguel Vázquez Freire -depósito de saberes culturais- e Luís Otero -o didacta-. E á beira un grupo de correspondentes por comarcas que coordinaba -máis ou menos- Antón Costa. A *formación do profesorado* foi o monográfico do primeiro número, que se acompañou dunha cordial invitación a facer das páxinas da revista un instrumento acaído para a corrente construtora dunha escola pública, galega e participativa, ademais de renovada nas súas prácticas.

ROXECTO

MEMORIA I

Querían ser catro números ao ano. En 1999, cerrando o ano, tocaría logo ter editado 55 números, se ben só se chegou a 33. O período 1992 a 1997 foi o máis estable na edición –nunca menos de tres e ata catro en 1993– máis entre 1990 e 1991 só un número se editou. Non se puido chegar a máis. E o primeiro Consello de Redacción estaba agora parcialmente vencido no traballo.

Houbo, pois, unha recomposición, que se fixo notar no número 12 de 1992. Na Redacción, Manolo Bragado como Director, Antón Costa como Secretario, coa compañía de Xosé R. Bernárdez, Xosé M. González Barreiro, Luís Otero e Miguel Vázquez Freire. Manolo Janeiro e Rafael Ojea deixaban de estar no Consello de Redacción, e tamén o psicólogo escolar Xosé Ramón Lago, por traslado neste caso a Cataluña, desde onde, porén, continuou colaborando. Máis adiante incorporáronse Xesús Rodríguez Jares e Manuel Vieites, cerca xa do final desta etapa da RGE.

Foi máis ampla a lista de correspondentes cunha longa ducia de nomes ao longo destes trece anos. Cara a 1992 incorporaríanse algúns compañeiros e compañeiras, que seguen formando parte actualmente do Consello Editorial.

A partir de 1998, Edicións Xerais de Galicia, ao formar parte da casa matriz, Anaya, como toda ela estivo sometida a algunhas *turbulencias* consecuencia dos mercados, para finalmente quedar todo o conglomerado editor ligado ao gran grupo francés de Hachette, de onde derivou o cerre inquirido da *liña* particular de edición de revistas, aínda que non se rexistraría a falta de apoio de Xerais á RGE para o camiño que logo continuou.

O caso era que a RGE debía buscar un novo acubillo editorial, que estivo próximo de atoparse en Atlántida, a editora da revista *Tempos Novos*, mais a parsimonia dos posibles subscritores e a indecisión de moitos, impediron que fose realidade. E entre tanto, outras dificultades persoais fóronse interpoñendo e alongando a renovada aparición da RGE.

Finalmente, asumindo todos os riscos, a propia *Nova Escola Galega* a fins de 2005 decide, despois de recompoñerse o equipo de redacción, reiniciar a edición co número 34. Cun novo e dinámico director á fronte, o profesor Xesús Rodríguez Rodríguez, coa compañía de Miguel Vázquez Freire, Antón Costa, Manuel López Fernández, Carme Díaz Simón, Manuel González Seoane, Francisco Veiga García, Xosé Ramos e Xulio Pérez. E unha renovada listaxe no Consello Editorial, coa incorporación de contribucións plurais.

A memoria descobre, igualmente, curiosidades. Esta é de Mulhouse (Francia)

DUN PR

E CRÓNICA

Hoxe estamos a seis anos de distancia daquela remuda. Redefinida a revista como cuatrimestral, editáronse con este 17 números novos, e sempre por riba das 100 páxinas. Bicromía nos interiores, cuatricomía en cubertas e gardas, maqueta e deseño renovado, imaxe gráfica: nada extraordinario e un certo comedimento, pero todo cun aire de seriedade... e mesmo con regalía de páxinas para os lectores en numerosos números. E unha eternidade de artigos, contribucións, nomes, experiencias...; isto é, un *produto* razoable, por ben que mellorable. Un precioso instrumento de formación, de información, de intercambio e de opinión responsable.

Non é doado de facer, non foi doado tampouco este traxecto, que non se faría sen a dedicación, por outra parte, de compañeiros de *Nova Escola Galega*, xunto aos do Consello de Redacción; en particular, Xosé Lastra, Mariló Candedo, Sonia L. Soto, Xosé Manuel Rodríguez-Abella, Ana Pose, ou Helena Zapico; e, sen a compañía técnica de José M. Mesías, Xiana Lastra Pernas, Lois Rodríguez (*Acordar*), Gari Barreiro, e os comprensivos técnicos e traballadores de *Litonor*. E non están aquí todos os nomes postos. Pois tamén deberían estar os de Belén, de Fernando e demais persoas que viñeron exercendo traballos de secretaría administrativa en *Nova*

Escola Galega. Ou os dos coordinadores dos distintos bloques monográficos.

Quedan atrás no tempo Diana Reiter e Xan Leira, entre outros maquetistas –o propio Manolo Bragado– dos anos 80-90, e máis nomes con diversas colaboracións, ás veces puntuais, pero sempre precisas. Como tamén as achegas publicitarias, tan valiosas como esforzadas e militantes nalgúns casos, ou tan valiosas por continuadas e estables no tempo.

A miúdo suplindo a insensibilidade da administración autonómica, acrecentada nesta hora que din de axustes económicos. En efecto, o proxecto está agora, coa enerxía e disciplina dalgunhas persoas, sorteando as dificultades económicas –como non, outra volta!–. Porén, o proxecto está en marcha mentres este número 50 se constrúe; a planificación xa se sitúa no 2013, tal é a vontade de desenvolvemento. Adiantamos, así, o contido dos monográficos que van vir: o 51 sobre os xoguetes tradicionais; o 52 sobre a educación física; o 53 sobre as escolas dos americanos e o 54 sobre a educación emocional.

Saúde aos lectores e ás lectoras. Será tamén a saúde do proxecto. ■

Consello de Redacción da RGE, que elaborou este número: Helena Zapico, Ana Pose, Antón Costa, Miguel Vázquez, Xiana Lastra, Xesús Rodríguez, Xosé Ramos, Manuel González e Paco Veiga. Tamén Mariló Candedo (presidenta) e Xosé Lastra (vicepresidente) de NEG.

ROXECTO